

Terapie skojarzone w fizykoterapii

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Wydział Lekarsko Stomatologiczny
Kierunek studiów	Fizjoterapia
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarna
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Zakład Podstaw Fizjoterapii Wydział Lekarsko-Stomatologiczny WUM ul. Księcia Trojdena 2c Tel. 22 57 20 920 e-mail: zakladrehabilitacji@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. n. med. i n. o zdr. Anna Hadamus, anna.hadamus@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	mgr Agnieszka Borysiuk e-mail: aborysiuk@wum.edu.pl Tel. 22 57 20 920
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Mgr Agnieszka Borysiuk
Prowadzący zajęcia	mgr Agnieszka Borysiuk mgr Ewa Niemczyk dr Weronika Woźniak-Czekierda

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok I, semestr II	Liczba punktów ECTS	2,0
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		7	0,4
seminarium (S)		8	0,4
ćwiczenia (C)		15	0,8
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0,4

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Szczegółowe zapoznanie studentów z zasadami i prawami obowiązującymi w fizykoterapii umożliwiającymi zrozumienie wpływu zabiegów na organizm.
C2	Nauka posługiwania się syntetycznie wiedzą uzyskaną podczas zajęć z fizykoterapii, stały trening tych umiejętności.
C3	Przygotowanie słuchaczy do zajęć klinicznych na dalszych latach studiów poprzez sukcesywne wprowadzanie pojęć klinicznych obejmujących różne aspekty funkcjonowania narządu ruchu w zdrowiu i chorobie.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
C.W3	Mechanizmy oddziaływania oraz możliwe skutki uboczne środków i zabiegów z zakresu fizjoterapii.

C.W4	Metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem, narzędzia diagnostycznej metody oceny stanu pacjenta dla potrzeb fizjoterapii, metody oceny budowy i funkcji ciała pacjenta oraz jego aktywności w różnych stanach chorobowych.
C.W5	Zasady doboru środków, form i metod terapeutycznych w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta.

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

C.U9	Obsługiwać i stosować urządzenia z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii.
C.U11	Zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej.

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W.O.1	Problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób.
W.O.5	Mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach.
W.O.6	Wskazania i przeciwwskazania do wykonania zabiegów z zakresu fizykoterapii, masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii.

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U.O.1	Wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii
U.O.4	Kontrolować postępowania fizjoterapeutycznego.
U.O9	Planować własną aktywność edukacyjną i stale doskonalić się w celu aktualizacji wiedzy.

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

KS.O.1	Nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych.
KS.O.2	Wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej.
KS.O.3	Prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty.
KS.O.4	Przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej.
KS.O.5	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
KS.O.6	Korzystania z obiektywnych źródeł informacji.

KS.O.7	Wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym.
KS.O.8	Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej.
KS.O.9	Przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	Semestr 2 Wykłady mają charakter obowiązkowy i będą realizowane w formie e-learningu, w trybie synchronicznym. 1. Co nowego w fizykoterapii? Innowacyjne zabiegi fizykalne. 2. Zabiegi fizykoterapeutyczne stosowane u pacjentów pediatrycznych. 3. Rozwiązywanie quizów multimedialnych w oparciu o wiedzę zdobytą na zajęciach TSF.	C.W3, C.W4, C.W5, W.O.1, W.O.5, W.O.6
Seminaria	Seminaria mają charakter obowiązkowy i są realizowane w formie stacjonarnej i/lub w formie e-learningu zgodnie z planem zajęć 1. Dobór odpowiednich zabiegów fizykalnych stosowanych w wybranych jednostkach chorobowych oraz analiza ich parametrów cz1. 2. Dobór odpowiednich zabiegów fizykalnych stosowanych w wybranych jednostkach chorobowych oraz analiza ich parametrów cz2.	C.W3, C.W4, C.W5 KS.O.1, KS.O.2, KS.O.3, KS.O.4, KS.O.5, KS.O.6, KS.O.7, KS.O.8, KS.O.9
Ćwiczenia	Ćwiczenia mają charakter obowiązkowy i są realizowane w formie stacjonarnej zgodnie z planem zajęć 1. BHP pracowni do fizykoterapii oraz najczęściej spotykane błędy podczas wykonywania zabiegów fizykalnych. 2. Analiza wskazań, przeciwwskazań oraz metodyki zabiegów. Kształtowanie umiejętności właściwego przytwierdzania elektrod, głowic, transponderów i innych przyborów fizykalnych. 3. Zapoznanie się z trybem i specyfiką Terapii skojarzonych w Fizykoterapii oraz doskonalenie	C.W3, C.W4, C.W5, CU9, C.U11 U.O.1, U.O.4, U.O.9 W.O.1, W.O.5, W.O.6 KS.O.1, KS.O.2, KS.O.3, KS.O.4, KS.O.5, KS.O.6, KS.O.7, KS.O.8, KS.O.9

	prowadzenia anamnezy z pacjentami na potrzeby fizykoterapii. 4. Próba oceny oraz zasadności doboru zabiegów fizykalnych w wybranych jednostkach chorobowych oraz dobór właściwych pozycji wyjściowych do zabiegów fizykalnych w wybranych jednostkach chorobowych. 5. Wytyczne Krajowej Rady Fizjoterapeutów.	
--	--	--

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Bauer A., Wiecheć M. Przewodnik metodyczny po wybranych zabiegach fizykalnych. Markmed Rehabilitacja S.C 2013
2. Mika T., Kasprzak W. Fizykoterapia. Wyd. PZWL, Warszawa 2018
3. Straburzyńska–Lupa A, Straburzyński G. Fizjoterapia z elementami klinicznymi, PZWL, Warszawa 2008

Uzupełniająca

1. Białoszewski D. (red.). Fizjoterapia w ortopedii. PZWL, Warszawa 2014
2. Gieremek K., Nowotny J.: Biostymulacja laserowa jako nowa metoda terapii fizykalnej Zeszyty Metodyczno – Naukowe AWF 1993;3
3. Kinałski R.: Kompendium rehabilitacji i fizjoterapii. Urban & Partner Wrocław, 2002
4. Kasprzak W. (red.), Fizjoterapia Kliniczna, PZWL, Warszawa 2011
5. Kahn J. Elektroterapia, PZWL, Warszawa 2005
6. Kolster B., Ebel-Paprotny G., Poradnik fizjoterapeuty. Wrocław – Warszawa - Kraków, Ossolineum, 2001
7. Łazowski J., Podstawy Fizykoterapii, Wydawnictwo AWF we Wrocławiu 2007
8. Mańkowska A., Kasprzak W., Medycyna fizykalna w praktyce klinicznej, Warszawa, PZWL 2020
9. Mikołajewska E., Elementy Fizjoterapii. Fizykoterapia dla praktyków. PZWL. 2011
10. Sieroń A., Cieślak G., Adamek M.: „Magnetoterapia i laseroterapia”, Śląska Akademia Medyczna, Katowice, 1994
11. Straburzyński J. Księga przyrodolecznictwa. Warszawa, PZWL, 2003
12. Taradaj J., Sieroń A., Jarzębski M., Fizykoterapia w praktyce. Flamed 2010
13. Ward A., Robertson V., Low J., Reed A., Fizykoterapia. Aspekty kliniczne i biofizyczne. Elsevier Urban& Partner. Wrocław 2009
14. Zagrobelny Z., Krioterapia miejscowa i ogólnoustrojowa. Urban & Partner Wrocław, 2003

Zalecane czasopisma:

„Głos Fizjoterapeuty”
 „Praktyczna Fizjoterapia i Rehabilitacja”
 „Fizjoterapia Polska”
 „Postępy Rehabilitacji”
 „Rehabilitacja w Praktyce”
 „Rehabilitacja Medyczna”

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
--	--	----------------------

C.W3, C.W4, C.W5, CU9, C.U11 U.O.1, U.O.4, U.O.9 W.O1, W.O5, WO.O6 KS.O.1, KS.O.2, KS.O.3, KS.O.4, KS.O.5, KS.O.6, KS.O.7, KS.O.8, KS.O.9	Zaliczenie odbywa się na ostatnich zajęciach dydaktycznych i jest sumą: 1. Obecności na zajęciach i/lub odpowiednim – ustalonym z prowadzącym odrobieniem nieobecności. 2. Aktywności podczas ćwiczeń. 3. Zaliczenia z wynikiem pozytywnym quizów.	Warunkiem zaliczenia jest osiągnięcie minimum 61% poprawnych odpowiedzi
--	---	--

9. INFORMACJE DODATKOWE *(informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)*

REGULAMIN ZAJĘĆ

Podczas pierwszych zajęć w roku akademickim każdy Student/-ka ma obowiązek:

- zapoznania się z regulaminem odbywania zajęć z przedmiotu – Terapie skojarzone w fizykoterapii,
- zapoznania się z sylabusem z przedmiotu – Terapie skojarzone w fizykoterapii,
- zapoznać się z literaturą obowiązkową i uzupełniającą,
- zapoznać się z przepisami BHP obowiązującymi w pracowni do Terapii skojarzonych w fizykoterapii.

Procesem dydaktycznym kieruje nauczyciel akademicki, w związku z czym, student powinien:

- podporządkować się poleceniom prowadzącego i przestrzegać wspólnie podjętych ustaleń,
- zwracać się do niego w razie napotkanych w toku zajęć trudności i wszelkich wątpliwości.

Student zobowiązany jest do:

- punktualnego zjawiania się na zajęciach,
- pozostawienia okrycia wierzchniego w szatni oraz zmiany obuwia,
- posiadania identyfikatora,
- posiadania stroju sportowego na zmianę (koszulka, krótkie spodenki lub długie dresowe, skarpetki) – strój powinien być schludny i czysty,
- posiadania fartucha,
- posiadania ustalonych pomocy dydaktycznych,
- w trakcie trwania zajęć dydaktycznych obowiązuje nakaz wyciszenia telefonów komórkowych i schowania ich w sposób uniemożliwiający rozpraszanie uwagi własnej oraz innych uczestników zajęć. Prowadzący zajęcia może zezwolić na korzystanie z telefonów lub innych urządzeń mobilnych, jeżeli jest to bezpośrednio związane z realizacją programu. W sytuacjach nagłych, wymagających pilnego skorzystania z telefonu, student powinien opuścić salę dydaktyczną po uprzednim poinformowaniu prowadzącego,
- bezwzględnie zabrania się nagrywania dźwięku lub obrazu w trakcie zajęć bez uzyskania wcześniejszej zgody prowadzącego,
- zachowania porządku na swoim stanowisku pracy w czasie ćwiczeń i po ich zakończeniu, dezynfekcja leżanek po każdym ćwiczeniu,
- poszanowania sprzętu: pomocy dydaktycznych, środków technicznych znajdujących się w pracowni (o uszkodzeniu lub zniszczeniu sprzętu należy niezwłocznie poinformować prowadzącego),
- zachowania czystości osobistej: posiadania krótkich paznokci umożliwiających wykonanie zabiegów; spięcia długich włosów,
- uczestnictwa we wszystkich zajęciach oraz przygotowywania się do ćwiczeń wg zaleceń wykładowcy:
 - nieobecność usprawiedliwioną trzeba odrobić w zależności od rodzaju zajęć przez uczestnictwo w innych zajęciach, po uprzednim uzgodnieniu terminu z koordynatorem lub w innych formach np. prezentacja, film, notatka również po wcześniejszym uzgodnieniu z prowadzącym dany temat,
 - trzy spóźnienia na zajęcia, nieusprawiedliwione i trwające powyżej 15 minut są sumowane i traktowane jako jedna nieobecność nieusprawiedliwiona,
- zapoznania się oraz przyswojenia wiadomości potrzebnych do odbycia kolejnych ćwiczeń, po podaniu tematu przez prowadzącego,

- samodzielnego przyswajania wiedzy podstawowej jak i dodatkowej z danej dziedziny,
- wzajemnego użyczenia własnego ciała w ramach zajęć praktycznych (konieczność wzajemnej pracy studentów z wykorzystaniem własnego ciała podczas zajęć praktycznych jest ujęta w oficjalnym opisie kierunku Fizjoterapia).

Student ma prawo do:

- nieobecności na zajęciach podczas choroby i za okazaniem zwolnienia lekarskiego (każda nieobecność będzie rozpatrywana, indywidualnie) i może wymagać wg ustaleń z osobą prowadzącą formy odpracowania w postaci dodatkowej prezentacji z zagadnień objętych tematyką przedmiotu,
- jednej nieobecności nieusprawiedliwionej bez konieczności odrabiania zajęć,
- w przypadkach uzasadnionych, otrzymania niezbędnych środków ochrony osobistej.

Wykładowca ma obowiązek:

- egzekwowania od studentów posiadanej wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych wymaganych na danych zajęciach z przedmiotu Terapie skojarzone w fizykoterapii,
- niedopuszczenia Studenta/-ki, łamiących regulamin, do odbywania zajęć w sali dydaktycznej,
- niedopuszczenia Studenta/-ki, nie wywiązujących się z powierzonych mu zadań i obowiązków w ramach przedmiotu Terapie skojarzone w fizykoterapii,
- przekazania wiedzy z obowiązującego zakresu umieszczonego w sylabusie przedmiotowym,
- wykorzystywania potrzebnych, znajdujących się w pracowni do Terapii skojarzonych w fizykoterapii pomocy dydaktycznych podczas zajęć,
- respektowania procedur dydaktycznych zawartych w sylabusie przedmiotowym – Terapie skojarzone w fizykoterapii.

Wykładowca ma prawo do:

- niedopuszczenia do odbywania zajęć Studenta/-ki, który/-a jest do nich nieprzygotowany/-a, nie posiada dostatecznej wiedzy do ich odbycia lub nie posiada odpowiedniego stroju.

Kryteria zaliczenia przedmiotu:

- aktywność Studenta/-ki podczas zajęć oraz analiza wskazanej literatury,
- obecność na zajęciach – dopuszczalna jedna nieobecność (w tym nieobecności odrobione wg zaleceń prowadzącego),
- osiągnięcie minimum 61% poprawnych odpowiedzi z quizów. Do każdego quizu można przystąpić 3 razy: 1 termin, termin poprawkowy i termin komisyjny po uzyskaniu zgody Kierownika Zakładu Podstaw Fizjoterapii i Dziekan Wydziału.

Dyżury/konsultacje prowadzących zajęcia z ćwiczeń w pracowni fizykoterapii realizowane są w trybie zdalnym lub tradycyjnie według grafiku umieszczonego w Zakładzie Podstaw Fizjoterapii Wydziału Lekarsko – Stomatologicznego.

Informacje na temat SKN Fizjoterapii działającego przy Zakładzie Rehabilitacji dostępne są na stronie: <https://csr.wum.edu.pl/pl/zaklad-rehabilitacji-wydzialu-medycznego/skn-fizjoterapii>.

Dojazd na zajęcia:

ul: Ks. Trojdena 2C, Centrum Sportowo – Rehabilitacyjne WUM

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich